

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA TA'LIM
SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ZAMONAVIY USULLARDAN
FOYDALANISH.

Dadabayeva Hayotxon

O'zbekiston Davlat Jahon tillari Universiteti

4-bosqich talabasi

Email: dadabayevahayotxon@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim samaradorligini oshirishda zamonaviy pedagogic usullar va texnologiyalardan foydalanish masalalari ko'rib chilgan. Ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalar, interfaol o'quv metodlari va o'yin texnologiyalarining ahamiyati batafsil tahlil qilingan. Shuningdek, moslashtirilgan o'quv dasturlari orqali bolalarning individual ehtiyojlarini qondirish usullari ko'rsatilgan.

Аннотация: В данной статье рассматриваются вопросы повышения эффективности образования в дошкольных учреждениях с использованием современных педагогических методов и технологий. Особое внимание уделено применению цифровых технологий, интерактивных методов обучения и игровых технологий в образовательном процессе. Также рассмотрены способы удовлетворения индивидуальных потребностей детей через адаптированные учебные программы.

Abstract: This article discusses the issues of improving the effectiveness of education in preschool institutions through the use of modern pedagogical methods and technologies, interactive teaching methods, and game-based learning in the educational process. It also explores ways to meet the individual needs of children through customized educational programs.

Kalit so'zlar: Maktabgacha ta'lim, zamonaviy usullar, raqamli texnologiyalar, o'yin texnologiyalari, moslashtirilgan dasturlar, interfaol metodlar.

Ключевые слова: Дошкольное образование, современные методы, цифровые технологии, адаптированные программы, интерактивные методы.

Key words: Preschool education, modern methods, digital technologies, game-based learning, customized programs, interactive methods.

Kirish. Maktabgacha ta'lim bolaning hayotidagi dastlabki muhim ta'lim bosqichidir. Bu davrda bola o'ziga xos ijtimoiy va intellektual xususiyatlarni o'zlashtiradi. Shu bois, maktabgacha ta'limda qo'llanilayotgan usullar samaradorligi bolaning kelgusidagi muvaffaqiyatlarga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Zamonoviy ta'lim

usullari ta'lim jarayonini nafaqat qiziqarli va samarali qiladi, balki bolalar tafakkurini rivojlantirishga, muloqot ko'nikmalarini shakllantirishga ham xizmat qiladi.

Asosiy qism.

1. Ta'lim samaradorligini oshirish zarurati va zamonaviy yondashuvlar. Bolalar maktabgacha ta'limda asosan o'yinlar va amaliy faoliyat orqali bilim oladi. Shu bois, o'quv jarayoniga yangi pedagogik texnologiyalarni jalb qilish muhim. Innovatsion yondashuvlar bolalar rivojlanishining fiziolaogik va psixologik ehtiyojlarini hisobga oladi. Bolalarning individual rivojlanish sur'atlari turlicha bo'lgani uchun, ta'lim jarayoni ham shunga moslashuvchan bo'lishi lozim. Bunga mos ravishda qo'llaniladigan zamonaviy usullar, pedogogik yondashuvlar va texnologiyalar ta'limning samaradorligini oshiradi.

2. Zamonaviy pedogogik texnologiyalarning turlari. Zamonaviy pedogogik texnologiyalar quyidagi turlarga bo'linadi:

* **Axborot-kommunikatsiya tenologiyalari (AKT):** Kompyuter va boshqa raqamli qurilmalardan foydalanish bolalarning bilimlarni ko'rgazmali tarzda o'zlashtirishini ta'minlaydi. AKT yordamida o'quv jarayoniga turli multimedia elementlari, masalan, video, animatsiyalar kiritilib, bolalar axborotni yanada qiziqarli shaklda qabul qilishadi.

* **Interfaol texnologiyalar:** Bolalar bilan interfaol o'yinlar va muloqot shaklida ta'lim berish ularning qiziqishini oshiradi va o'zaro hamkorlikka tayyorlaydi. Masalan, interaktiv doskalar yordamida bolaning ko'rish, eshitish va tegish his-tuyg'ulari bir vaqtning o'zida faollashtiriladi.

* **STEAM (Science, Technology, Engineering, Art, and Mathematics):** Bu yondashuv bolalarning ilm-fan, texnologiyalar, muhandislik, san'at va matematika sohalarida bilimlarini chuqurlashtirishga yordam beradi. STEAM orqali bolalar amaliyotda o'zlashtirgan bilimlarini real hayotda qo'llashga o'rganishadi.

* **O'yin texnologiyalari:** O'yin texnologiyalaridan foydalanish o'quv jarayonining asosiy qismidir. O'yinlar orqali bolalar yangi bilimlarni osonroq va qiziqarliroq o'zlashtiradilar. Shuningdek, o'yin texnologiyalari orqali pedogoglar bolalarning ijodiy fikrlashini va ijtimoiy ko'nikmalarinirivojlantirishi mumkin.

3. Xalqaro pedogogik yondashuvlar:

* **Montessori usuli:** Bu usulning asosiy g'oyasi bolaning tabiiy qiziqishini rivojlantirishdir. Montessori pedagogikasi bolaning mustaqil ravishda bilim olishi uchun muhit yaratishga urg'u beradi. Ushbu yondashuvda bolalarga tajribalar orqali dunyoni o'rganish imkoniyati beriladi.

* **Reggio Emilia yondashuvi:** Bu yondashuv bolaning ijodiy o'sishini rag'batlantiruvchi pedogogik model bo'lib, bolani ta'lim jarayonining asosiy ishtrokchisi sifatida ko'radi. Reggio Emilia usulida bolalar o'rgangan bilimlari asosida yangi bilimlarni o'zlari yaratishga intiladilar.

4. Maktabgacha ta'limda o'yin va ijodiy faoliyatning o'rni: Bolalar maktabgacha yoshda asosan o'yin orqali o'rganadilar. Shu sababli ta'lim jarayonini o'yin va ijodiy faoliyat bilan boyitish muhim ahamiyatga ega. O'yin orqali bolalar nafaqat o'qituvchi tomonidan berilgan bilimlarni o'zlashtiradilar, balki jamoaviy ishlash, muloqot qilish, qoidalar asosida o'ynash kabi ijtimoiy ko'nikmalarni ham rivojlantiradilar. Bundan tashqari, ijodiy faoliyat orqali bolalar o'z fikrlarini ifodalash, yangi narsalarni o'rganish va shaxsiy qiziqishlarini rivojlantirish imkoniyatiga ega.

5. Ta'lim samaradorligini baholash usullari: Ta'lim samaradorligini oshirish jarayonida pedagoglar o'quvchilarning rivojlanishini baholash muhimdir. Baholash jarayoni bolalarning intellektual, ijtimoiy va hissiy rivojlanish darajasini o'lchash imkoniyatini beradi. Zamonaviy baholash usullari qatoriga kuzatuvlar, tesy sinovlari, portfoliolar va o'yin natijalari kiradi. Portfoliolar bolaning ta'lim jarayonidagi yutuqlarini kuzatishga va uning qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi.

Xulosa. Maktabgacha ta'limda zamonaviy pedagogik texnologiyalar va usullardan foydalanish ta'lim jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, interfaol va o'yin texnologiyalari, STEAM va xalqaro pedagogik yondashuvlar bolalarning bilim olish jarayonini qiziqarli va samarali qiladi. Shu bilan birga, pedagoglar individual yondashuvni hisobga olgan holda moslashtirilgan dasturlarni yaratish orqali bolalarning ta'lim jarayonini shaxsiy qiziqishlariga moslashadi. Bu yondashuvlar bolalarning o'quvga bo'lgan qiziqishini, ijodkorligini va intellektual rivojlanishini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. N. J. Isakulova. "Bolalar pedagogikasi".
2. O. M. Jabborova, F. I. Ochilov. "Bolalar pedagogikasi".
3. Rohatoy Safarova. "Maktabgacha yoshdagi bolalar pedagogikasi".
4. O. Hasanboyeva, M. Tojiyeva, Sh, K. Qayumova. "Maktabgacha ta'lim pedagogikasi" o'quv qo'llanma.